ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 44.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 11-го Іюня — **1846** — *Wilno* WTOREK, 11-go Czerwca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 4 Іюня.

Ихъ Императорскія Величества Государь Императоръ и Государыня Императрица съ Ея Императорскимъ Высочествомъ Великою Княжною Ольгою Николаевною, вчера, 3-го Іюня, въ 8-мь часу пополудни, изволили прибыть въ Петергофъ, на дачу Александрію, въ вожделѣнномъ здравіи.

—

Высочайшій Рескриптъ,

данный на имя Преосвященнаго Антонія.

Преосвященный Архіепископъ Воронежскій Антоній! Многолѣтнее духовное поприще ваше постоянно украшалось подвигами строгаго Христіанскаго благочестія, и въ пастырскихъ трудахъ, нынѣ продолжаемаго вами достойнаго служенія, является новый опытъ неугасимой ревности вашей ко благу Святой Православной Церкви; вмѣняя Себѣ въ удовольствіе почтить сіи заслуги особеннымъ изъявленіемъ Монаршаго къ вамъ благоволенія, Всемилостивѣйше

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 4 go Czerwca.

Najjaśniejsi Państwo, Cesarz Jego Mość i Cesarzowa Jej Mość, wraz z Jej Cesarską Wysokością Wielką Xiężniczką Olgą Nikołajewną, wczoraj, dnia 3 Czerwca, o godzinie ósméj po południu, raczyli przybydź do Peterhofu, na letnie mieszkanie w Alexandryi, w pożądaném zdrowiu.

—

Najwyższy Reskrypt,

do Najprzewielebniejszego Antoniego.

Najprzewielebniejszy Arcybiskupie Woroneżski Antoni! Długoletni duchowny wasz zawód zdobił się ciągle czynami ścisłéj prawowierności Chrześcijańskiéj, i w pasterskich pracach pełnionéj dotąd przez was zaszczytnéj służby, okazuje się nowy dowód niewygasłéj gorliwości waszéj o dobro świętego Prawosławnego Kościoła. Mając Sobie za przyjemność uczcić te zasługi szczególném wynurzeniem Monarszéj ku wam życzliwości, Najmiłościwiéj udzielamy wam załączone przy niniéjszém, ozdoby

СМѢСЬ.

—

О маннѣ, выпавшей, Виленской Губерніи, въ окрестностяхъ мѣстечка Сморгонь.

(Извлеченіе изъ письма Графа Константина Тизенгауза, писаннаго на имя Профессора Зоологіи, Г. Андрея Вагнера въ Мюнхенѣ.)

—

(Сообщено).

„Я думаю, что описаніе случившагося на Востокѣ явленія, любопытнаго въ отношеніи естественной исторіи, давно уже вамъ извѣстно. Въ *Константинопольскомъ Вѣстникѣ* два раза напечатано было извѣстіе о выпавшей, въ весьма значительномъ количествѣ, Маннѣ съ неба, въ малой Азіи, въ окрестностяхъ Сирвигиссарскаго пашалыка, и во многихъ другихъ мѣстахъ въ 1841 году, и въ нынѣшнемъ въ Еннишерѣ, гдѣ жители, томимые голодомъ, воспользовались этимъ небеснымъ произведеніемъ, употребляя его вмѣсто хлѣба, и т. д. Но это рѣдкое явленіе тѣмъ болѣе любопытно для просвѣщеннаго естествоиспытателя, что оно возобновилось и въ нашихъ странахъ. Не въ большомъ разстояніи отъ Поставъ,

ROZMAITOŚCI.

—

O Mannie spadłej w okolicach Smorgoń, w Gubernij Wileńskiéj.

(Wyjątek z listu pisanego przez Hrabiego Konstantego Tyzenhauza, do Professora Zoologii P. Andrzeja Wagner w Monachium).

—

(Artykuł nadesłany).

„Sądzę, że opisanie zjawiska na Wschodzie, interessującego pod względem historyi naturalnéj, dawno już jest Panu wiadomém. Gazeta pod tytułem *Kuryer Konstantynopolitański*, zamieściła podwakroć (pod datą 24 i 26 stycznia b. r.) wzmiankę, o spadłéj w bardzo-znacznéj ilości Mannie z nieba, w Azyi Maiejszéj, w okolicach paszaliku Syrwihissar, i w wielu inuych miejscach w roku 1841, a świeżo w roku bieżącym w Jennischer, gdze mieszkańcy przyciśnieni głodem korzystali z tego niebieskiego daru, używając go do pieczenia chleba i t. d. Lecz rzadkie to zjawisko tem bardziéj jest zajmującém w oczach światłego badacza, że się w naszych powtorzyło stronach. Jakoż, w bliskości Postaw, miejsca mojego pobytu, w folwarku Zawiel, należącym do miasteczka Smorgoń, leżą-

жалую вамъ, препровождаемые при семъ, алмазные знаки ордена Св. Благовѣрнаго Великаго Князя Александра Невскаго.

Поручая себя молитвамъ вашимъ, пребываемъ къ вамъ всегда благосклонными.

На подлинномъ собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

С. Петербургъ,
5-го Апрѣля 1846 года.

—

Высочайшимъ Приказомъ отъ 14 го Мая, Генералъ-Адъютантъ, Генералъ отъ Кавалеріи *Дьяковъ*, назначается присутствовать въ Варшавскихъ Правительствующаго Сената Департаментахъ, съ оставленіемъ въ настоящемъ званіи.

— Высочайшими Грамотами, 1-го, 8-го, 18-го и 19 Февраля, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами: Ордена Св. Анны 1-й степени, Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ Его Величества Короля Обѣихъ Сицилій, при Императорско-Россійскомъ Дворѣ, Кавалеръ *Руффо ди-Кастельчикала*; Ордена Св. Станислава 1-й степени: состоящій по Арміи Генералъ-Маіоръ *Озерскій*; Предсѣдатель Коммиссіи для обревизованія счетовъ С. Петербургскаго Губернскаго Правленія, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Хорошкевичъ*, и Главный Медикъ Дѣйствующей Арміи, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Четыркинъ*.

—

Въ Губернскихъ вѣдомостяхъ напечатано слѣдующее циркулярное предписаніе Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, на имя начальниковъ губерній:

,,Намѣстникъ Царства Польскаго сообщаетъ мнѣ, что пріѣзжающія въ Царство лица, имѣющія постоянное жительство въ Имперіи, нерѣдко обращаются къ нему съ просьбами о выдачѣ имъ тамъ паспортовъ на отъѣздъ за границу. Просьбы эти оставляются безъ удовлетворенія, какъ по неизвѣстности, нѣтъ ли какихъ либо препятствій къ отъѣзду, такъ и потому, что жители Имперіи не могутъ быть увольняемы за границу по правиламъ, существующимъ въ Царствѣ Польскомъ для тамошнихъ жителей.

,,Считаю неизлишнимъ увѣдомить о семъ Ваше Превосходительство, покорнѣйше прося сдѣлать извѣстнымъ по ввѣренной вамъ Губерніи, что никто изъ подданныхъ Имперіи, пріѣзжающихъ въ Царство Польское по какимъ бы то ни было видамъ, не можетъ получить отъ тамошняго начальства паспорта на слѣдованіе за границу.''

—

Варшава, 31 *Мая* (12 *Іюня*).

28-го с. м., Его Королевское Высочество Принцъ Прусскій, возвратясь изъ Новогеоргіевской крѣпости, отправился отсюда, по желѣзной дорогѣ, за границу.

brylantowe Orderu św. Prawowiernego Wielkiego Xiążęcia Alexandra Newskiego.

Polecając się modłom waszym, pozostajemy ku wam zawsze przychylni.

Na oryginale własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

St. Petersburg,
5-go Kwietnia 1846 roku.

—

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 14-go Maja, Jenerał-Adjutant, Jenerał Jazdy *Diakow*, przeznaczony został do zasiadania w Warszawskich Rządzącego Senatu Departamentach, z pozostaniem w teraźniejszym stopniu.

— Przez Najwyższe Dyplomata, 1-go, 8 go, 18 go i 19-go Lutego, Najłaskawiéj mianowani zostali Kawalerami: Orderu Św. Anny 1-éj klassy, Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny N. Króla Obojéj Sycylii, przy Dworze Cesarsko-Rossyjskim, Kawaler *Ruffo de Castelcicala*; Orderu Św. Stanisława 1 éj klassy, zostający w Armii Jenerał-Major *Ozierski*; Prezes Kommissyi do Rewizyi Rachunków Rządu Gubernialnego Petersburgskiego, Rzeczywisty Radzca Stanu *Choroszkiewicz*, i Główny Medyk Armii Czynnéj, Rzeczywisty Radzca Stanu *Czetyrkin*.

—

W Gazetach Gubernijalnych ogłoszony został następny okolnik P. Ministra Spraw Wewnętrznych, do Naczelników Gubernii:

,,Namiestnik Królewstwa Polskiego zawiadamia mnie, że osoby przyjeżdżające do Królewstwa, a mające stałe zamieszkanie w Cesarstwie, częstokroć zanoszą doń prośby, o wydanie im tam paszportów na wyjazd za granicę. Prośby te pozostają bez skutku, tak z powodu niewiadomości, czy niema jakich przeszkód do wyjazdu, jako też i dla tego, że mieszkańcy Cesarstwa nie mogą być uwolniani za granicę podług przepisów, istniejących w Królestwie Polskiem dla tamecznych mieszkańców.

,,Poczytuję za stosowne zawiadomić o tém JW. Pana, prosząc uprzejmie o obwieszczenie w powierzonéj mu gubernii, że nikt z poddanych Cesarstwa, przyjeżdżający do Królewstwa Polskiego, za jakimkolwiek paszportem, nie może otrzymać od tamecznéj zwierzchności paszportu na wyjazd za granicę.''

—

Warszawa, 31 *maja* (12 *czerwca*).

Jego Królewska Wysokość Xiążę Prusski, powróciwszy d. 28 Maja r. b. z twierdzy Nowogieorgiewskiéj, wyjechał ztąd, koleją żelazną, za granicę.

—

мѣста моего пребыванія, на мызѣ *Завель*, принадлежащей къ мѣстечку *Сморгонь*, лежащей на правомъ берегу рѣки Виліи, Виленской Губерніи въ Свѣцянскомъ Уѣздѣ, между 54° 45′ широты, и 44° долготы, 22 Мая, при ясной и теплой погодѣ, при температурѣ 10 градусовъ тепла по термометру Реомюра, и при высотѣ барометра въ 27 дюймовъ 6 линій, когда состояніе атмосферы не предвѣщало бури, при юго-западномъ вѣтрѣ, въ 6-ть часовъ по полудни, появилась значительная туча съ громовыми ударами, изъ коихъ однимъ сожженъ мой хлѣбный магазинъ, и проливнымъ теплымъ дождемъ, который шелъ въ продолженіе всей ночи.

На другой день, утромъ, управитель мызы Завеля, по фамиліи Вроблевскій, замѣтилъ изъ окна что-то похожее на градины, покрывавшія изрѣдка дернъ въ прилежащемъ къ дому саду; чтобы лучше убѣдиться, онъ тотчасъ вышелъ туда, и къ удивленію своему, вмѣсто градинъ нашелъ неизвѣстный ему составъ въ видѣ небольшихъ раздѣленныхъ шариковъ, которыхъ набралъ полную тарелку, и поставилъ на солнцѣ для просушки. Эти шарики, по его разсказу, разной величины, то есть отъ обыкновеннаго орѣха доходившіе до величины грецкаго, были всѣ раздроблены; однако изъ распавшихся частей можно было

cego na prawym brzegu rzeki Wilii, w powiecie Święciańskim, w gubernii Wileńskiéj, między 54° 45′ szerokości, a 44° długości jeograficznéj, dnia 22 marca, w czasie pogodnym i jasnym, przy temperaturze 10 stopni ciepła termometru Réaum, a przy wysokości Barometru 29 cali i 6 linii, gdy stan atmosfery bynajmniéj nie zdawał się zapowiadać burzy, przy wietrze południowo-zachodnim, między 6 a 7 godziną wieczorem, pokazała się spora chmura z błyskawicami i piorunami, jeden z tych, w okamgnieniu spalił mnie spichrz, a deszcz ciepły i ulewny, padał noc całą.

Nazajutrz z rana, ekonom folwarku Zawiela, nazwiskiem *Wróblewski*, postrzegł przez okno, że coś podobnego do gradu pokrywało z rzadka darninę w przyległym domowi ogrodzie; wszedł więc aby się lepiéj o tém przekonać, i z wielkiém zadziwieniem zamiast gradu, znalazł nieznaną sobie substancyą w kształcie małych potrzaskanych kulek, któréj nazbierał pełen talerz i postawił dla wysuszenia na słońcu. Bryłki te, według jego opowiadania, rozmaitéj wielkości, to jest od wielkości orzecha laskowego aż do objętości orzecha włoskiego, wszystkie były potrzaskane; z rozpadłych kawałków jednak można było powziąść wyobrażenie o całkowitych kulkach. Kawałki

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 8 Іюня.

Ея Императорское Высочество Великая Княгиня Елена Павловна изволила прибыть въ сію столицу съ Августѣйшими Дщерями Своими, Ихъ Высочествами Великими Княжнами Маріею Михаиловною и Екатериною Михаиловною.

— Отсюда отправленъ въ Нейсу коммиссаръ, для производства слѣдствія.

Познань, 2 Іюня.

Архіепископъ Гнѣзненскій и Познанскій Пршилускій возвратился на сихъ дняхъ изъ Берлина, однако же не привезъ никакого отвѣта на поданное Королю прошеніе.

— Поселеніе Евреевъ въ деревняхъ Герцогства Познанскаго, съ каждымъ днемъ становится значительнѣе. Еврейскія семейства стекаются со всѣхъ сторонъ. По 1-е Мая записались въ сельскіе хозяева 1,064 семействъ, а болѣе 500 семействъ обязались заплатить отъ 200 до 600 талеровъ. Въ каждой колоніи будетъ отъ 20 до 30 семействъ, подъ руководствомъ опытнаго земледѣльца; кромѣ того приставленъ будетъ еще садовникъ, который разведетъ сады и научитъ ихъ нѣкоторымъ земледѣльческимъ работамъ. Уставъ о правахъ и обязанностяхъ въ этихъ колоніяхъ уже представленъ на утвержденіе. Главный предсѣдатель исходатайствовалъ компаніи поселенія Евреевъ освобожденіе отъ платы за пересылку писемъ. Всѣ почти еврейскія общины прислали суммы, собранныя посредствомъ приношеній, въ чемъ даже и чиновники участвовали.

— На мѣсто бывшаго директора здѣшней католической гимназіи, доктора Прабуцкаго, назначенъ директоромъ учитель изъ Бреславля, докторъ Застра.

— По распоряженію генералъ-лейтенанта Штейнекера, здѣшній купецъ Качковскій, преданъ сужденію, за распространеніе вредныхъ общественному спокойствію слуховъ.

— Эскадронъ гусаръ, который до сихъ поръ былъ расположенъ въ здѣшнемъ базарѣ, выступилъ въ звѣринецъ, а зданіе будетъ занято предметами торговли.

Наумбургъ, 6 Іюня.

Вчера, около 11 часовъ вечера, прибылъ сюда нашъ Король съ принцемъ Карломъ Прусскимъ. Народъ толпами стекался при восклицаніяхъ живѣйшей радости.

Нейсе, 27 Мая.

Отсюда отправлены подъ конвоемъ, графъ де Ла Во и Лиссовскій.

Австрія.

Вѣна, 2 Іюня.

На сихъ дняхъ, Императоръ и Императрица выѣхали изъ столицы въ лѣтній дворецъ Шенбруннъ.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 8 czerwca.

J. C. W. Wielka Xiężna Helena Pawłówna, raczyła zjechać do tutejszéj stolicy z Dostojnemi Córami Swemi, JJ. CC. WW. Wielkiemi Xiężniczkami Maryą i Katarzyną Michałówną.

— Wysłano ztąd znowu Kommissarza dla prowadzenia śledztwa w Neisse.

Poznań, 2 czerwca.

Xiądz Przyłuski, Arcybiskup Gnieźnieński i Poznański, powrócił od kilku dni z Berlina, nie przywiózł jednak żadnéj odpowiedzi na prośbę złożoną u podnóżka tronu.

— Sprawa kolonizacyi Żydów po wsiach w Wielkiém Xięztwie Poznańskiem, coraz większéj nabiera wagi. Ze wszystkich stron rodziny Żydowskie biorą w tém przedsięwzięciu udział. Do 1-go Maja r. b. zapisało się 1,064 rodzin na gospodarstwo wiejskie. Przeszło 500 rodzin zobowiązało się zapłacić od 200 do 600 talarów. Osiedlenie się na wsiach, już w tym roku ma się rozpocząć. W każdéj kolonii ma znajdować się 20 do 30 rodzin, pod kierunkiem doświadczonego rolnika; nadto przydany jeszcze będzie ogrodnik, który im urządzi ogród i nauczy niektórych robót ręcznych. Ustawy co do praw i obowiązków w tych kolonijach, już są ułożone i Rządowi do potwierdzenia podane. Naczelny Prezes wyrobił towarzystwu kolonizacyi Żydów, wolną od opłaty korrespondencyą pocztową. Wszystkie niemal gminy żydowskie nadesłały swe składki, a nawet urzędnicy biorą w tém czynny udział.

— Na miejsce dotychczasowego Dyrektora tutejszego katolickiego gimnazyum, Doktora Prabuckiego, mianowany został Dyrektorem Dr. Zastra, dotychczasowy nauczyciel w Wrocławiu.

— Na żądanie Jenerał-Lejtnanta de Steinaecker, oddano pod sąd kupca tutejszego, niejakiego Kaczkowskiego, za rozgłaszanie szkodliwych i publiczność niepokojących wieści.

— Szwadron huzarów, który dotąd zajmował kwaterą bazar tutejszy, wyruszył do Zwierzyńca, odtąd zaś bazar zajętym zostanie na skład wełny.

Naumburg, 6 czerwca.

Wczoraj, około godziny 11-éj wieczorem, zjechał tu nasz Monarcha, łącznie z Xięciem Karolem Prusskim. Lud tłumnie zgromadzony witał Króla okrzykami najżywszéj radości.

Neisse, 27 maja.

Dostawiono stąd do Krakowa, pod eskortą, Hrabiego de la Vaux i Lissowskiego,

---

Austrya.

Wiedeń, 2 czerwca.

Przed kilku dniami Cesarz i Cesarzowa opuścili miasto, udając się na letnie mieszkanie do zamku Schönbrunn.

ло заключить о наружности цѣлыхъ шариковъ. Части были извнѣ выпуклы, совершенно гладки, прозрачны какъ студень, но плотны и хрупки. Спустя четыре дня, онъ же Вроблевскій собралъ еще нѣсколько остатковъ этого состава, который, не смотря на безпрерывный дождь, неподвергся порчѣ. Человѣкъ, разказавшій мнѣ эти подробности, извѣстенъ по испытанной вѣрности, и я ручаюсь въ дѣйствительности его разсказа, тѣмъ болѣе, что онъ не имѣлъ причины обманывать меня, и даже неподозрѣвалъ, чтобы это была Манна. Составъ этотъ, сообщенный мнѣ въ незначительномъ количествѣ, совершенно сухъ и находится въ частяхъ разной величины; самыя большія вѣсятъ до 5-ти грановъ; въ естественномъ своемъ состояніи онъ ноздреватъ, похожъ на тѣсто, волокнистъ, цвѣта свѣтло-сѣраго, нѣсколько прозраченъ и довольно твердъ, запаха не имѣетъ никакого, вкусъ обнаруживаетъ, едва замѣтный, крахмальный; въ иготи растирается въ весьма бѣлую муку. Сравнительная тяжесть его не много значительнѣе воды, будучи зажженъ, горитъ желтымъ пламенемъ съ шумомъ, издавая запахъ жженаго сахара и оставляя мало угля. Находясь въ водѣ около сутокъ, бухнетъ вдвое и получаетъ видъ студени, но не разлагается. При растираніи пальцами раздробляется въ

same były zewnątrz wypukłe, doskonale gładkie, w odłamie nieco blaszkowate, znacznie przeświecające jak galareta, lecz zsiadłe i kruche. We cztéry dni poźniéj, tenże Wróblewski zebrał jeszcze kilka szczątków téj substancyi, która mimo ciągle padające deszcze żadnemu nie uległa zepsuciu. Człowiek który mi tych szczegółów udzielił, znany mi jest od dawna ze swojéj rzetelności, i zaręczyć mogę za prawdziwość jego opowiadania, ponieważ ani miał żadnego powodu mnie oszukiwać, ani wiedział nawet że to była Manna. Substancya ta, w małéj ilości mnie udzielona, jest doskonale sucha, w kawałeczkach rozmaitéj wielkości; największe do 5-ciu gran ważą; w tym stanie wejrzenie ma gębczaste, ciastowate, o blaszkach włoknistych, farbę biało szarawą, nieco prześwieca i dosyć jest twarda, zapachu nie posiada żadnego, smak objawia niewyraźny, krochmalny; w moździerzu daje się rozcierać na bardzo białą mąkę. Ciężkość jéj gatunkowa mało co większa od wody; zapalona płonie z szelestem, żółtawym płomieniem, wydając zapach bardzo wyraźny przypalonego cukru (karamelowy), a zostawując po sobie mało węgla. Namoczona w wodzie przez całą dobę, we dwojnasób pęcznieje, przybierając pozor galarety, ale się wcale w wodzie nieroztwarza. Rozcierana między palcami rozpada się na drobne kawałeczki, które do palców nie lipną. Rozpuszcza się po większéj części w

— Его Величество Императоръ, по представленію князя Меттерниха, постановилъ рескриптомъ отъ 30-го Мая, открыть въ Вѣнѣ Академію Художествъ.

— На сихъ дняхъ выступила отсюда партія состоящая изъ 200 рекрутъ въ Галицію, для укомплектованія расположеннаго тамъ полка.

Франція.

Парижъ, 2 *Іюня*.

Палата депутатовъ утвердила вчера остальныя статьи бюджета министерства внутреннихъ дѣлъ и приступила къ разсмотрѣнію бюджета министра земледѣлія и торговли; чрезвычайные же кредиты для Алжиріи будетъ разсматривать по утвержденіи бюджета военнаго министерства.

— При преніяхъ по бюджету министерства внутреннихъ дѣлъ, Г. Тьеръ произвесъ продолжительную рѣчь, охуждающую со всемъ политику нынѣшнихъ министровъ, какъ внутреннюю такъ и внѣшнюю. Рѣчь сія имѣла цѣлію поддержать предложеніе Г. Одиллона Барро, относительно уменьшенія суммы на тайныя издержки, что, какъ извѣстно, было бы знакомъ недовѣрчивости палаты. Но послѣ столь же продолжительнаго отвѣта Г. Гизо, въ коей онъ оправдывалъ правительство подробно по всѣмъ упрекамъ Г. Тьера, палата 220 голосами противъ 147, слѣдовательно большинствомъ 73 голосовъ, отвергнула предложеніе Г. Барро.

— Военный министръ получилъ оффиціальныя депеши отъ генералъ-лейтенанта Ламорисьера, которыя совершенно подтверждаютъ извѣстіе объ умерщвленіи французскихъ плѣнныхъ въ деирѣ Абд-эль-Кадера. Это кровопролитіе, случившееся ночью на 28-е Апрѣля, дѣйствительно произошло, какъ говорятъ, по повелѣнію Эмира. Въ помянутую ночь Арабы напали въ-расплохъ на плѣнныхъ Французовъ и, не смотря на ихъ отчаянное сопротивленіе, всѣхъ изрубили. Бой продолжался болѣе получаса. Плѣнные офицеры были удалены наканунѣ подъ какимъ-то предлогомъ; живы ли они,—о томъ нѣтъ вѣрнаго извѣстія. Общее число плѣнныхъ состояло изъ 280 человѣкъ, изъ числа которыхъ, какъ донынѣ извѣстно, уцѣлѣлъ всего одинъ полковой музыкантъ, и онъ уже достигъ французскаго лагеря.

— Принцъ Лудовикъ Наполеонъ, при своемъ бѣгствѣ изъ гамской крѣпости, былъ хорошо вооруженъ, имѣя рѣшительное намѣреніе не отдаваться въ плѣнъ живымъ. По переѣздѣ границы, принцъ написалъ письмо къ министру внутреннихъ дѣлъ, сообщая ему, что онъ потому только самовольно оставилъ свое заточеніе, что отецъ его лежитъ на смертномъ одрѣ, и что ему какъ сыну, желающему въ послѣдній разъ обнять своего родителя, предлагали такія условія, на которыя согласиться не дозволяла честь.

— Гамская крѣпость, съ городомъ сего же имени, заключающемъ 2,000 народонаселенія, лежитъ въ сомскомъ департаментѣ, и состоитъ изъ башни, обнесенной толстою стѣною въ 36 футовъ. До принца Лудовика Наполеона, были въ ней въ заточеніи, съ 1831

— N. Cesarz Jego Mość, na przedstawienie Xięcia Metternicha, postanowił reskryptem z d. 30 maja, utworzyć w Wiedniu *Akademią Umiejętności*.

— W tych dniach wyruszył ztąd transport 200 rekrutów do Galicyi, dla skompletowania konsystującego tam półku piechoty.

Francya.

Paryż, 2 *czerwca*.

Izba Deputowanych uchwaliła wczoraj dalsze pozycye budżetu ministerstwa spraw wewnętrznych i przystąpiła następnie do rozbioru budżetu ministerstwa rolnictwa i handlu; kredytami zaś nadzwyczajnemi dla Algieryi zajmie się dopiéro po uchwaleniu budżetu ministerstwa wojny.

— Przy rozprawach nad budżetem ministerstwa spraw wewnętrznych, P. Thiers miał długą mowę, naganiającą we wszystkiem politykę teraźniejszych Ministrów, tak wewnętrzną jak i zewnętrzną. Mowa ta służyć miała na poparcie wniosku P. Odillona-Barrot, względem zmniejszenia summy na wydatki tajne, co, jak wiadomo, byłoby znakiem nieufności Izby. Atoli, po równie długiéj odpowiedzi P. Guizot, w któréj usprawiedliwiał rząd szczegółowo ze wszystkich po kolei zarzutów P. Thiersa, Izba 220 głosami przeciw 147, a więc większością 73 głosów, odrzuciła wniosek P. Barrot.

— Minister wojny otrzymał już urzędową depeszę od Jenerała Lamoricière, która potwierdza w zupełności wiadomość o wycięciu jeńców francuzkich w deirze Abd-el-Kadera. Zbrodnia ta miała być dokonana na rozkaz samego Emira w nocy z dnia 27 na 28 kwietnia. Arabowie z wściekłym okrzykiem napadli na bezbronnych jeńców, i mimo ich rozpaczonego oporu, wszystkich wycięli. Rzeź trwała przeszło pół godziny. Znajdujący się między jeńcami oficerowie, dniem przedtém oddaleni zostali z deiry pod jakimś pozorem; czy uszli śmierci, niema jeszcze żadnéj pewności. Ogólna liczba jeńców wynosiła 280. Z pomiędzy tych, jeden tylko, jak dotąd wiadomo, muzykant półkowy, ocalał, i dostał się do obozu francuzkiego.

— Xiąże Ludwik Napoleon, uchodząc z więzienia w Ham był dobrze uzbrojony, mając stałe postanowienie nie dać się pojmać żywcem. Z nad granicy pisał list do Ministra spraw wewnętrznych, donosząc mu, że tylko dla tego samowolnie opuścił swoje więzienie, iż ojciec jego bliskim jest śmierci, i że synowi, chcącemu ostatni raz go uścisnąć, podawano takie warunki, których przyjąć honor mu wzbraniał.

— Twierdza Ham, wraz z miastem tegoż imienia, liczącém 2,000 ludności, leży w departamencie Somme, i składa się z wieży otoczonéj na 36 stóp grubym murem. Przed Xięciem Ludwikiem więzieni w niéj byli od r. 1831 do 1836 ostatni Ministrowie Karola X: Polignac, Chante-

---

мелкіе кусочки, которые не липнутъ къ нимъ. Разлагается, по большей части, въ алькоголѣ; алькогольный растворъ, впускаемый каплями въ дистиллированную воду, осѣдаетъ въ видѣ голубоватаго облака, которое довольно долго держится на поверхности, прежде чѣмъ опустится на дно.

Не льзя сомнѣваться въ томъ, что природа этого вещества составляетъ нѣчто среднее между камедью и смолою, и что это можетъ быть дѣйствительная Манна, Манъ-Гу священнаго писанія."

P. S. Составъ этотъ, кажется, составляетъ органическое вещество—растительное *sui generis*, и могъ случайно образоваться изъ растительныхъ бальзамическихъ паровъ, накопившихся въ верхнихъ слояхъ атмосферы и электричествомъ преобразованныхъ. Оливьеръ и Еренбергъ называютъ дѣйствительною манною два сладкокрахмальные состава, извѣстные на Востокѣ подъ именемъ *Манна Тернябинъ*; одинъ изъ сихъ составовъ выходитъ изъ кустарника *Alhagi camelorum* и *maurorum*, въ видѣ трагакантской камеди; другой же образуется на концахъ вѣтвей кустарника *Tamarix manifera*, при посредствѣ насѣкомаго *Coccus manniparus*.

wyskoku; solucya wyskokowa wpuszczona kroplami do wody dystyllowanéj, osadza męt w postaci błękitnawego obłoczku, który przez znaczny przeciąg czasu zostaje zawieszony, nim na dno opadnie.

Wątpić nie można, że natura téj substancyi zupełnie jest pośrednia między gummo-żywicami i żywicami, oraz że to być może prawdziwa Manna, *Man-hu* Pisma świętego.

P. S. Substancya ta zdaje się stanowić istotę organiczną roślinną *sui generis*, może być przypadkowo z wyziewów roślinnych balsamicznych w wyższych warstach atmosfery zgromadzonych i elektrycznością przekształconych uformowaną. *Olivier* i *Ehrenberg* dwie różne słodko-krochmalne substancye na Wschodzie, znane pod imieniem Manna *Ternjabin*, za prawdziwą Mannę podają; jedna z tych występuje z krzewów *Alhagi camelorum* i *maurorum*, nakształt gummy Tragakanty; druga powstaje na końcach gałęzi krzewu *Tamarix manifera*, przez pośrednictwo owadu *Coccus manniparus*.

по 1836 годъ, послѣдніе министры Карла X: Полиньякъ, Шотелозъ, Пейронне и Гернонъ Ревиль. Принцъ Наполеонъ Бонапарте содержался въ ней съ 1840 года.

— Въ Монитерѣ обнародованъ отчетъ по сбору пошлинъ въ Апрѣлѣ. Доходъ простирается до $12^2/_3$ милліоновъ, слѣдовательно болѣе, чѣмъ въ Мартѣ; это доказываетъ, что торговля снова начинаетъ оживляться.

— Герцогъ Дамасскій скончался послѣ непродолжительной болѣзни, 93 лѣтъ отъ роду.

3 Іюня.

Его Величество Король пріѣхалъ третьяго дня изъ Нельи, для присутствованія въ совѣтѣ министровъ. При выѣздѣ Короля и Королевы изъ замка, кучеръ, по неосторожности, зацѣнилъ за каменъ, отъ чего ось кареты лопнула; къ счастію, это приключеніе не причинило ни какого вреда Ихъ Величествамъ.

— Ибрагимъ-паша былъ третьяго дня у г-на Гизо на прощаньи; потомъ, въ сопровожденіи г-на Араго, посѣтилъ обсерваторію.— Король поручилъ живописцу Ларивьеру написать портретъ египетскаго принца.

— Ибрагимъ-паша препроводилъ къ префекту сенскаго департамента 12,000 фр., для раздачи бѣднымъ 12 округовъ столицы.

— Палата депутатовъ окончитъ свои занятія къ 13 Іюня, а палата перовъ, въ концѣ того же мѣсяца. Закрытіе парламента послѣдуетъ около 4 Іюля, а вслѣдъ затѣмъ—и королевское постановленіе о распущеніи палатъ. Общіе выборы начнутся 8-го или 14-го Августа.

— Изъ Альжира, отъ 27-го Мая, увѣдомляютъ, что маршалъ Бюжо возвратился туда на канунѣ того дня изъ Тенеза, но намѣревался вскорѣ ѣхать въ Оранъ, дабы лично осмотрѣть сію провинцію и увѣриться въ совершенномъ укрощеніи мятежа. Колонна генерала Жантиля все еще находилась въ Гаджеръ-эль-Джуалѣ. Каиды этой страны находились въ его лагерѣ и усердно исполняли возлагаемыя на нихъ порученія. Исерскіе жители, бѣжавшіе, при нападеніи Абд-эль-Кадера, къ прочимъ племенамъ Кабиловъ, возвращаются домой. Бель-Кассимъ находился у племени Бенъ-Ратеновъ. Говорятъ, что если бы въ этомъ году предпринята была экспедиція противъ Кабиловъ, то онъ перешелъ бы на сторону Французовъ, но въ противномъ случаѣ будетъ ожидать перемѣны обстоятельствъ. Бенъ-Селемъ, находящійся у племени Бени-Бу-Адда, не имѣетъ ни какого вліянія.

4 Іюня.

Сегодня, въ судѣ перовъ, начался процессъ Леконта. Сначала прочитанъ былъ обвинительный актъ, а засимъ канцлеръ, герцогъ Пакье, приступилъ къ допросамъ.

— Изъ представленнаго Г. Франкъ Каре доклада видно, что Леконтъ не имѣлъ сообщниковъ, и что покушеніе его чуждо политическихъ видовъ. Въ докладѣ семъ онъ представленъ человѣкомъ весьма вспыльчиваго нрава и преисполненнымъ самолюбія. Въ уединеніи, ни съ кѣмъ не раздѣляя своихъ огорченій встрѣченныхъ по службѣ, но которыя онъ самъ навлекъ на себя, изъ понятія какое имѣлъ о великихъ и будто бы невознагражденныхъ его заслугахъ, образовавъ въ себѣ непримиримую злобу къ начальникамъ, которую постоянно все болѣе и болѣе питая въ своемъ сердцѣ, изливалъ и переносилъ постепенно на высшіе и высшіе чины по старшинству службы, пока наконецъ не сосредоточилъ оной на лицѣ Короля, какъ главѣ государства, отвѣтствующаго за злоупотребленія подчиненныхъ. Къ этому-то порядку мысли, близкому съ сумашествію, должно отнести неблагоразумное требованіе, чтобы пансіонъ, назначенный ему по особенной милости, замѣненъ былъ капиталомъ; это требованіе онъ настойчиво поддерживалъ письмами, писанными къ министрамъ и Королю. Изслѣдованія въ судѣ перовъ обнаружатъ, дѣйствительно ли сіе показаніе, и въ самомъ ли дѣлѣ Леконтъ не имѣлъ ни политической мысли ни сообщниковъ.

— Палата перовъ приняла вчера 99 голосами противъ 56 проектъ желѣзной дороги изъ Бордо въ Сетъ.

— Изъ отвѣта г-на Гизо герцогу Нею оказывается, что Абд-эль-Кадеръ предлагалъ размѣнъ плѣнныхъ. Правительство потребовало по сему предмету мнѣнія маршала Бюжо, который вмѣстѣ со всѣмъ своимъ штабомъ объявилъ, что эмиръ не искренно предлага-

lauze, Peyronnet i Guernon Ranville. Xiąże Napoleon Bonaparte siedział w niéj od r. 1840.

— *Monitor* ogłosił sprawozdanie administracyi ceł za miesiąc Kwiecień. Dochód wynosi 12 2/3 milionów, to jest więcéj jak w miesiącu marcu; pokazuje się zatém, że handel zagraniczny znowu się podnosi.

— Xiążę Damas umarł po krótkiéj chorobie, w 93 roku życia swego.

Dnia 3 czerwca.

Król przybył zawczoraj z Neuilly, dla przewodniczenia radzie Ministrów. Gdy Monarcha łącznie z małżonką swoją wyjeżdżał z zamku, woźnica tak mocno uderzył o kamień, że się oś u pojazdu złamała; szczęściem żadna z dostojnych osób najmniejszego nie odniosła szwanku.

— Ibrahim-Basza był zawczoraj z pożegnaniem u P. Guizot, poczém w towarzystwie P. Arago zwiedził obserwatorium. Król polecił P. Lariviére zrobić wizerunek Egipskiego Xięcia.

— Ibrahim-Basza złożył u prefekta Sekwany 12,000 fr. dla rozdania pomiędzy ubogich 12 okręgów stolicy.

— Izba Deputowanych ukończy swoje prace około 13 go czerwca, a Izba Parów przed końcem tego miesiąca. Zamknięcie obrad prawodawczych będzie miało miejsce między 2-gim a 4-tym lipca, wkrótce zaś potém ogłoszone będzie postanowienie Królewskie, rozwiązujące Izbę. Powszechne wybory rozpoczną się 8-go lub 14-go sierpnia.

— Według wiadomości z Algieru, z d. 27-go maja, Marszałek Bugeaud wrócił tam dnią poprzedzającego z Tenesu, miał jednakże udać się wkrótce do Oranu, w celu naocznego przekonania się o stanie téj prowincyi, i zupełnego przytłumienia szczątków powstania. Kolumna bojowa Jenerała Gentil stała ciągle jeszcze w Hadszer-el-Dszuahla. Kaidowie tych okolic znajdowali się w jego obozie i wykonywali gorliwie dawane im rozkazy. Mieszkańcy Isseru, którzy po wyprawie Abd-el-Kadera rozpierzchli się pomiędzy inne plemiona Kabylów, wracali z ufnością do swoich siedzib. Bel-Kassem bawił u Ben-Ratenów. Mówią, że gdyby w tym roku rozpoczęto wyprawę przeciw Kabylom, przeszedłby na stronę Francuzów, w razie zaś przeciwnym czekać będzie na zmianę wypadków. Ben-Selem, lubo się jeszcze znajduje śród plemienia Beni-Bu-Addu, żadnego jednak nie wywiera wpływu.

Dnia 4 czerwca.

Dzisiaj rozpoczął się, w sądzie Parów, process Lecomta. Odczytano naprzód akt oskarżenia, poczém Kanclerz Xiążę Pasquier rozpoczął badania.

— Ile ze sprawozdania P. Franck Carré wyrozumieć można, Lecomte nie miał wspólnikiem nikogo, i zamach jego nie miał nic politycznego. Podług tego aktu, jest to człowiek charakteru zgryźliwego, i nadzwyczaj wygórowanéj miłości własnéj. Oddany samotności i z nikim niedzieląc trosk swoich, z małych nieprzyjemności, jakie go w służbie spotykały, a jakie sam na się ściągnął; z wyobrażenia jakie miał o wielkich a niewynagrodzonych jakoby zasługach swoich, wyrobił w sobie nieubłaganą urazę ku zwierzchnikom, którą ciągle jątrząc i pielęgnując, przenosił stopniami na coraz wyższe szczeble w hierarchii służbowéj, aż nakoniec skoncentrował ją na osobie Króla, jako Głowy Państwa, odpowiedzialnego za nadużycia podwładnych. Do tego to porządku myśli, graniczącego z pomieszaniem, odnieść należy niedorzeczne żądanie, aby pensya, wyznaczona mu ze szczególnéj łaski, obrócona była w kapitał; żądanie, które natrętnie popierał listami do Ministrów i samego Króla. Rozprawy w Sądzie Parów pokażą, czy ten wypadek pierwiastkowego śledztwa, w sprawozdaniu opisany, jest prawdziwy, i czy w rzeczy saméj Lecomte nie miał ani myśli politycznéj, ani żadnego wspólnika.

— Izba Parów przyjęła wczoraj 99 głosami przeciw 56, projekt do prawa o drodze żelaznéj z Bordeaux do Cette.

— Z odpowiedzi P. Guizot na interpellacyą Xięcia Ney w Izbie Parów, okazuje się, że Abd-el-Kader proponował rzeczywiście wymianę jeńców. Rząd wezwał w tym przedmiocie opinii Marszałka Bugeaud, ale ten, łącznie z całym swoim sztabem oświadczył, że Emir nie myśli szczérze o

етъ размѣнъ плѣнныхъ, но что онъ хочетъ ввести въ заблужденіе Арабовъ, будто Французы намѣрены вступить въ переговоры о заключеніи мира.

— Ибрагимъ-паша отправился вчера по желѣзной дорогѣ въ Руэнъ, откуда чрезъ Діепъ пріѣдетъ въ Лондонъ.

— Герцога Омальскаго ожидаютъ въ Парижѣ къ 15 с. м. Генералъ Ламорисьеръ уволенъ на 28 дней въ отпускъ и намѣренъ провести это время въ кругу своего семейства. По возвращеніи его въ Африку, маршалъ Бюжо сдастъ ему на время начальство, и около 15 Іюля прибудетъ въ свое помѣстье.

— Военное министерство отправило въ Марокко штабъ-офицера, для представленія императору, что онъ не исполняетъ условій трактата относительно преслѣдованія Абд-эль-Кадера и его приверженцевъ.

— Въ газетѣ *Courrier Français* сообщаютъ: „Мы узнали, что англійская эскадра на востокѣ будетъ усилена. Утверждаютъ, что эта мѣра относится къ постановленію лондонскаго кабинета, чтобы отъ греческаго правительства непремѣнно требовать уплаты слѣдующаго Англіи долга, и представленія соотвѣтственнаго залога. Говорятъ, что часть этой эскадры пробудетъ въ пирейской гавани до тѣхъ поръ, пока дѣло сіе окончательно не будетъ рѣшено.

— Съ Маркизовыхъ острововъ сообщаютъ, что французскія войска претерпѣваютъ большой недостатокъ. Острова безплодны и даже главнѣйшія жизненныя потребности нужно привозить изъ далекихъ странъ.

Англія

Лондонъ, 1 Іюня.

Превія, происходившія третьяго дня въ верхней палатѣ, по вторичному чтенію билля о зерновомъ хлѣбѣ, окончилъ герцогъ Веллингтонъ слѣдующими словами: Милорды! Я прошу васъ сообразить способъ, какимъ билль этотъ былъ сюда внесенъ, и послѣдствія, могущія произойти отъ его отверженія. Мѣра эта объявлена вамъ была тронною рѣчью, и утверждена нижнею палатою большинствомъ, превосходящимъ половинное число ея членовъ. И потому, если отвергнемъ этотъ билль, Милорды, то значитъ отвергнемъ мѣру, утвержденную двумя другими законодательными вѣтьвями, и верхняя палата отринувъ ее, сама отдѣляется отъ нихъ. Это обстоятельство, заслуживаетъ особеннаго вашего вниманія; это положеніе такого рода, которое мы не должны занимать; положеніе, на которомъ мы были бы въ бездѣйствіи. Вы, Господа, имѣете большое вліяніе на общественное мнѣніе, но отдѣлившись отъ короны и нижней палаты, вы ни въ чемъ не успѣете сами собою, пока не будетъ возстановлено взаимнаго согласія. Послѣ сей рѣчи начали балотировку, послѣдствія коей уже извѣстны. Предстоитъ еще третье и послѣднее чтеніе билля въ комитетѣ палаты лордовъ, и противники его приготовляются къ этому времени. Будучи не въ силахъ прямо уничтожить его, они будутъ стараться ослабить и придать ему другой видъ добавленіями и измѣненіями, которыми могли бы внушить равнодушіе къ нему или, по крайней мѣрѣ, замедлить.

— Лудовикъ Наполеонъ, который вскорѣ поѣдетъ отсюда во Флоренцію къ своему больному отцу, написалъ письмо, 29-го Мая, къ здѣшнему французскому послу графу Сентъ-Олеру, въ которомъ объявляетъ ему, какъ другу своей матери, что онъ бѣжалъ изъ тюрьмы не для того, чтобы возобновить съ французскимъ правительствомъ борьбу, сдѣлавшуюся для него столь пагубною, но единственно съ тѣмъ, чтобы еще разъ увидѣть своего престарѣлаго отца, на поѣздку къ которому онъ никакъ не могъ получить позволенія отъ французскаго правительства, хотя съ своей стороны и предлагалъ ему всякое съ честію сообразное ручательство. Что и прежде были подобные примѣры, — по этому случаю онъ приводитъ герцоговъ Немурскаго и Гиза во время Генриха IV-го, и въ заключеніе изъявляетъ надежду, что добровольное увѣреніе въ его миролюбивыхъ намѣреніяхъ будетъ способствовать къ сокращенію заключенія его друзей. Говорятъ, что и къ Сэру Р. Пилю принцъ писалъ подобное письмо.

— Намъ сообщаютъ, что законодательныя палаты Канады утвердили преобразованіе таможенной системы относительно зерноваго хлѣба, привозимаго туда

wymianie, a rokowanie jego ma tylko na cele złudzenie Arabów, jakoby Francuzi mieli zamiar układania się o pokój.

— Ibrahim-Basza wyjechał wczoraj, osobnym pociągiem, drogą żelazną do Rouen, skąd przez Dieppe odpłynie do Londynu.

— Xiążę Aumale spodziewany jest w Paryżu około 15-go b. m. Jenerał Lamoricière otrzymał cztéro-tygodniowy urlop i zamierza przepędzić ten czas w gronie swojéj rodziny. Za powrótem jego do Afryki Marszałek Bugeaud odda mu tymczasowe dowództwo i około 15-go Lipca przybędzie do dóbr swoich.

— Misterstwo wojny wysłało wyższego oficera do Maroko, w celu uczynienia Cesarzowi przedstawień, iż nie wykonywa zobowiązań swoich w ściganiu Abd-ei-Kadera i jego stronników.

— W Gazecie *Courrier Franç ıis* piszą: „Dowiadujemy się, że dywizya angielska na morzach Wschodu, ma być wzmocniona. Twierdzą, że ten środek odnosi się do postanowienia przez gabinet Londyński, iż od Rządu Greckiego ma być koniecznie wymagana wypłata długu co się odeń Anglii należy, lub dania odpowiedniego zastawu. Zapewniają, że część eskadry Brytańskiej pozostanie w porcie Pireus aż do ostatecznego załatwienia téj sprawy.

— Doniesienia z wysp Marquesas są nader niepocieszające; wojsko francuzkie doznaje największego niedostatku, wyspy są nieurodzajne, piérwsze nawet potrzeby muszą być z dalekich stron sprowadzane.

Anglia.

Londyn, 1 czerwca.

Onegdajsza rozprawy w Izbie Wyższéj nad drugiem odczytaniem bilu zbożowego, zakończył Xiąże Wellington następującemi słowy: „Milordowie! upraszam was, abyście rozważyli sposób i drogę, jaką do was ten bil doszedł. i następności, jakie z odrzucenia jego wyniknąć mogą. Środek ten zapowiedziany wam został w mowie tronowéj i przyjęty przez Izbę Niższą większością przechodzącą połowę jéj członków. Jeżeli więc odrzucimy ten bil, Milordowie, wiemy, że odrzucamy środek przez dwie inne gałęzie prawodawcze przyjęty, i że Izba Wyższa, odrzucając go, sama odosobnia się od nich. Jest to okoliczność zasługująca na największą uwagę waszą: jest to stanowisko, którego nie powinnibyście zajmować; stanowisko, w którymbyście byli bezwładni. Macie wielki wpływ na opinią publiczną, ale odłączeni od Korony i Izby Niższéj, nie możecie nic sami przez siebie, dopóki związek z obiema nie jest przywrócony.“ Po téj mowie przystąpiono do głosowania którego wypadek wiadomy. Pozostaje jeszcze trzecie i ostateczne odczytanie bilu w Komitecie Izby Lordów, i przeciwnicy tego aktu zbierają na tę chwilę wszystkie swoje siły. Nie mogąc wprost bilu obalić, będą usiłowali podkopać go i sparaliżować przez dodatki i poprawy, któreby go zobojętniły zupełnie lub puściły na zwłokę.

— Xiąże Ludwik Napoleon, który niebawem uda się ztąd do swego ojca do Florencyi, pisał pod dniem 19 maja do francuzkiego tutejszego Posła, St. Aulaire, którego zowie przyjacielem swéj matki, list, w którym oświadcza, że nie dla tego uszedł z więzienia aby z rządem francuzkim prowadzić wojnę, któréj zgubnych skutków doświadczył, ale jedynie dla oglądania przed śmiercią swego ojca, i że to uczynił dopiéro wtedy, gdy wszelkie usiłowania, aby uzyskać na to pozwolenie francuzkiego rządu, okazały się daremnemi, lubo on ze swojéj strony, gotów był złożyć wszelkie z honorem zgodne rękojmie. Jako przykłady, które naśladował, wymienia Xiążąt Nemours i Guise, za czasów Henryka IV, a w końcu wynurza nadzieję, że dobrowolne zapewnienie jego spokojnych zamiarów, przyczyni się zapewne do skrócenia więzienia jego przyjaciół. Mówią, że i do P. Peel pisał Xiążę list w tym samym duchu.

— Dowiadujemy się, że Izby Prawodawcze Kanady przyjęły reformę celno zbożową, co do zboża przywożonego do téj osady z innych krajów Ameryki, we wszystkiém

изъ другихъ странъ Америки: преобразованіе сіе сходствуетъ во всемъ съ преобразованіемъ, которое Г. Пиль ввелъ въ Англіи.

podobną do reformy wprowadzonéj w Anglii przez Sir Roberta Peel.

2 *Іюня.*

Посланникъ Тунисскаго бея прибылъ сюда съ драгоцѣнными подарками для Королевы, въ числѣ коихъ находится пара отличныхъ арабскихъ лошадей. Посланникъ проживетъ въ Лондонѣ шесть недѣль.

— Генералъ Армстронгъ, консулъ Соединенныхъ Штатовъ въ Ливерпулѣ, одинъ изъ извѣстнѣйшихъ американскихъ генераловъ, получилъ предписаніе, какъ можно скорѣе возвратиться въ Вашингтонъ. Генералъ этотъ, въ послѣднюю войну, заступалъ мѣсто генерала Жаксона.

— Въ 1845 году, сборъ подати для бѣдныхъ въ Англіи составлялъ 7,000,511 ф. ст. Изъ этой суммы, еще предъ истеченіемъ года, роздано 6,857,102 фунт.

Dnia 2 czerwca.

Przybył tu nadzwyczajny Poseł Beja Tunetańskiego, z nader kosztownemi dla Królowéj podarunkami, między którémi znajduje się para przepysznych koni Arabskich. Poseł zabawi w Londynie sześć tygodni.

— Jenerał Armstrong, Konsul Stanów Zjednoczonych w Liverpool, jeden z najznakomitszych Jenerałów Amerykańskich, otrzymał rozkaz najśpieszniejszego powrotu do Washingtonu. Pomieniony Jenerał w ostatniéj wojnie był zastępcą Jenerała Jackson.

— W roku 1845 podatek na ubogich w Anglii wyniósł 7,000,511 funt. szter. Z téj summy jeszcze przed końcem roku wydatkowano 6,857,102 funt. szter.

Италія.

Римъ, 7 Іюня.

Въ Австрійскомъ Наблюдателѣ, отъ 7-го Іюня, пишутъ слѣдующее: „Курьеръ отправленный 1 Іюня посланникомъ при Римомъ дворѣ, привезъ сюда извѣстіе о кончинѣ того же числа, въ 10 часовъ утра, Папы Григорія XVI, послѣ непродолжительной болѣзни.“ (Папа Григорій XVI, происходившій изъ фамиліи Каппеллари, родился 18-го Сентября въ 1765 году. слѣдовательно жилъ 80 лѣтъ и 8 мѣсяцевъ. На Папскій престолъ возведенъ былъ 2-го Февраля 1831 года).

Палермо, 18 Мая.

15-го числа дулъ здѣсь сильный сирокко, который, въ ночи, превратился въ чрезвычайно сильный ураганъ. Буря эта произвела ужасныя опустошенія, истребивъ деревья, виноградники и поспѣвающій хлѣбъ. Въ окрестностяхъ Палермо, всѣ деревья лишились листьевъ, а виноградныя лозы, гроздовъ и цвѣта. Въ гавани 5 кораблей сорвало съ якорей, разбило и затопило, прочіе сильно повреждены. Ожидаемъ еще болѣе плачевныхъ извѣстій съ моря. А такъ какъ предстоящая жатва не предвѣщаетъ обильнаго сбора, то цѣны на хлѣбъ значительно поднялись.

Włochy.

Rzym, 7 czerwca.

W *Dostrzegaczu Austryackim* z d. 7 czerwca czytamy: „Goniec nadzwyczajny, wyprawiony, 1-go b m., przez Cesarsko-Królewskiego Posła z Rzymu, przywiózł tu wiadomość o nastąpionéj w tymże dniu, o godz. wpół do 10-éj rano, śmierci Jego Świątobliwości Papieża Grzegorza XVI-go. Ojciec św. chorował tylko przez dni kilka.“ (Papież Grzegorz XVI, z familii Cappellari, urodził się 18 września 1765; żył zatém lat 80 miesięcy 8. Na stolicę Papiezką wyniesiony został 2 lutego 1831).

Palermo, 16 maja.

Dnia 15 go b. m. powstał tu gwałtowny powiew siroko, który następnéj nocy i poranku zamienił się w najgwałtowniejszy orkan Burza ta zrządziła nadzwyczajne spustoszenia w drzewach, winnicach i już dojrzewających zbożach. Wszystkie drzewa w okolicach Palermo są obdarte z liści, a winne krzaki ogołocone z gron i kwiatu. W porcie, pięć okrętów wyrwanych z kotwic, rozbiło się o tamę i zatonęło, inne zaś są mocno uszkodzone. Obawiamy się jeszcze smutniejszych wiadomości z morza i od brzegów. Z powodu, że wkrótce nastąpić mające żniwa nie wróżą pomyślnych plonów, ceny zboża znacznie się podniosły.

Испанія.

Мадритъ, 22 Мая.

Извѣстія изъ Португаліи день—ото—дня становятся неблагопріянѣе, хотя не подлежитъ сомнѣнію, что покушеніе—произвести мятежъ въ Опорто—было подавлено войсками. Чрезвычайныя мѣры, принятыя министрами въ Лиссабонѣ, заставляютъ заключать о критическомъ положеніи дѣлъ, и такъ какъ здѣшніе революціонеры не могли скрыть своего живѣйшаго участія въ безпокойствахъ, раздирающихъ сосѣдственное государство, то можно полагать, что возстаніе въ Галлиціи состояло въ связи съ мятежемъ поселянъ въ сѣверной Португаліи. Здѣшнее правительство опасается, чтобы этотъ мятежъ не произвелъ вліянія на пограничныя Испанскія области, и чтобы въ случаѣ насильственнаго ниспроверженія господствующей теперь въ Португаліи политической системы, въ большомъ числѣ пребывающіе тамъ Испанскіе эмигранты, не возвратились въ свое отечество. Правительство наше постоянно отправляетъ войска къ португальской границѣ. Однако не подтверждается извѣстіе о вооруженномъ вмѣшательствѣ въ португальскія дѣла.

— Испанскій военный флотъ состоитъ изъ 3 линейныхъ кораблей, 6 фрегатовъ, 5 корветтъ, 10 пароходовъ, 11 бриговъ-шонеровъ, 84 меньшихъ судовъ, итого изъ 136 кораблей съ 963 пушками. Сверхъ сего сооружается еще 19 кораблей, а именно: 4 корветты, 4 парохода, 2 брига и 12 малыхъ судовъ.

Hiszpania.

Madryt, 22 maja.

Wiadomości z Portugalii coraz są smutniejsze, chociaż nie ulega wątpliwości, że zamiar zrobienia powstania w Oporto został zniweczony za pomocą wojska. Nadzwyczajne środki, przedsięwzięte przez Ministrów w Lizbonie, każą domyślać się krytycznego położenia interessów, a że tutejsi rewolucyoniści nie mogli ukryć swego najżywszego spółczucia dla zaburzeń szarpiących to sąsiednie mocarstwo, można wnosić, że powstanie w Galicyi miało związek z buntem wieśniaków w północnéj Portugalii. Rząd tutejszy lęka się, aby ten bunt nie wywarł wpływu na pograniczne hiszpańskie prowincye, i aby w razie gwałtownego obalenia panującego teraz w Portugalii politycznego systematu, bawiący tam w wielkiéj ilości hiszpańscy emigranci nie wtargnęli zbrojno do Hiszpanii. Z tego powodu wysyłają ciągle wojsko ku granicy portugalskiéj; nie potwierdza się jednak wiadomość o zamiarze zbrojnego wmięszania się w sprawy Portugalii.

— Hiszpańska flota wojenna składa się z 3 okrętów liniowych, 6 fregat, 5 korwet, 10 parostatków, 11 brygówgaliot, 84 mniejszych statków, razem ze 130 okrętów wraz z 962 działami. Prócz tego buduje się jeszcze 19 okrętów, a mianowicie: 4 korwety, 4 parostatki, 2 brygi i 12 mniejszych statków.

Португалія.

Лиссабонъ, 20 Мая.

Возстаніе на сѣверѣ, въ Миньосской провинціи, которое сначала было незначительно, внезапно сдѣлалось сильнымъ и важнымъ, и распространилось по всей Беирасской провинціи, гдѣ инсур-

Portugalia.

Lizbona, 20 maja.

Powstania na północy, w prowincyi Minho, lekce ważone i słabe z początku, nabrało nagle znaczenia i mocy, i rozszerzyło się w całéj prowincyi Beira, gdzie powstańcy zajęli miasto Koimbrę, jako też w prowincyi Tras-os-Mon-

генты овладѣли городомъ Коимброю, а также въ Трасъ осъ-Монтеской провинціи, гдѣ по отступленіи правительственныхъ войскъ къ Браги, образовалась въ Вилла Реалѣ инсургентская юнта, подъ начальствомъ сына графа Вилла-Реала, молодаго Донъ Фернанда де Сонси. Главную причину сего внезапнаго возстанія относятъ къ перемѣнѣ генералъ-губернатора Виньяеса, который, согласясь на перемиріе съ инсургентами, объявилъ себя въ то же время готовымъ отправить отъ ихъ имени въ Лиссабонъ предложеніе о перемѣнѣ министерства и измѣненіи системы мѣстныхъ налоговъ. Какъ скоро извѣстіе объ этомъ было получено въ столицѣ, министры, чувствуя себя не въ состояніи долѣе противиться матежу, подали просьбу объ увольненіи, которая и была принята безусловно. Это случилось 17-го Мая, и Королева, немедленно пригласивъ графа Виллареала, поручила ему составленіе новаго кабинета; но старанія графа остались безъ успѣха. Тогда Королева пригласила герцога Пальмелу, который, прибывъ сюда вчера, тотчасъ же приступилъ къ дѣлу. Хотя подобно своему предшественнику, герцогъ долженъ былъ преодолѣть много препятствій, противопоставленныхъ ему притязаніями сентабристовъ и хартистскихъ оппозиціонныхъ предводителей, однакожъ, кабинетъ составленъ имъ окончательно слѣдующимъ образомъ: Герцогъ Пальмелла министръ внутреннихъ дѣлъ и вмѣстѣ президентъ кабинета; герцогъ Терцейрскій министръ военный; маркизъ Сальданья министръ иностранныхъ дѣлъ; графъ Тохаль министръ финансовъ; Г. Суза-Азеведо министръ юстиціи; морской министръ еще не назначенъ. Не льзя еще предвидѣть того направленія, которое получитъ новое министерство. Герцогъ Пальмелла, глава министерства, есть одинъ изъ первыхъ Грандовъ и богатѣйшихъ помѣщиковъ въ Португаліи, а потому консервативная партія всегда почитала его своею опорою. Онъ принадлежитъ къ числу немногихъ особъ, сопровождавшихъ Дона Педро въ Португалію и раздѣлявшихъ судьбу покойнаго Императора, и съ того времени, какъ онъ сдѣлался главою оппозиціи, партія Сентабристовъ также причисляетъ его къ своимъ членамъ. Маркизъ Сальданья, одинъ изъ даровитѣйшихъ людей Португаліи, и Г. Суза Азеведо принадлежатъ къ восторженной партіи. Герцогъ Терцейрскій и графъ Тохаль занимали и въ прежнемъ кабинетѣ тѣ же должности; въ послѣднее время они не хотѣли подчиняться тому первенству, которое Коста-Кабраль, своими талантами, своею дѣятельностью и энергіею, умѣлъ пріобрѣсть въ кабинетѣ. Такимъ образомъ, новое министерство, можно назвать коалиціоннымъ, то есть, состоящимъ изъ Сентабристосъ и консерватистовъ, соединенныхъ единственно общимъ негодованіемъ къ Г. Коста-Кабралю, кабинетъ коего образованный въ 1842 году, вслѣдствіе устроеннаго имъ матежа въ Опорто, по такой же теперь причинѣ былъ распущенъ.

22 Мая.

Владѣтельный герцогъ Саксенъ-Кобургскій съ супругою прибылъ 12 с. м. на рѣку Тагъ. Высокіе путешественники встрѣчены были съ большими почетлми; для помѣщенія ихъ приготовленъ въ Белемѣ дворецъ близъ королевскаго замка. Король Фердинандъ отправился на корабль „Фениксъ," и привѣтствовалъ августѣйшихъ своихъ родственниковъ.

Египетъ.

Александрія, 9 Мая.

Вице-Король съ 5 числа находится здѣсь въ добромъ здоровьѣ. Онъ намѣренъ предпринять поѣздку въ Константинополь и въ другіе столичные города Европы, въ сопровожденіи многихъ лицъ.

— Египетское правительство упразднило компанію транзитную, и приняло на себя провозъ товаровъ, съ которыхъ пошлину значительно уменьшило.

tes, gdzie po cofnięciu się wojsk rządowych do Bragi, utworzyła się w Villa-Real Junta powstańcza, pod przewodnictwem syna Hrabiego Villa Real, młodego Don Fernando de Sonsa. Za powód tego niespodziewanego powodzenia uważają tu zdradę Jenerał-Gubernatora Winhaes, dowodzącego wojskiem w prowincyi Minho, który, przystawszy na rozejm z powstańcami, oświadczył im zarazem gotowość przesłania w ich imieniu do Lizbony przełożenia, z domaganiem się zmiany Ministrów i systematu miejscowych podatków. Skoro wieść o tém do stolicy nadeszła, Ministrowie nie czując się na siłach, aby się oprzeć potokowi buntu, podali prośbę o uwolnienie, którą Królowa bezwarunkowo przyjęła. Zaszło to 17-go maja. Królowa wezwała natychmiast Hrabiego Villa-Real, ojca naczelnika Junty powstańczéj, i poleciła mu utworzenie nowego gabinetu. Usiłowania jednak Hrabiego pozostały bez skutku; wezwani przez niego nowi Ministrowie, oświadczyli, że się nie czują dość silni, ażeby stawić czoło obecnym okolicznościom. W skutek tego, Królowa wezwała Xięcia Palmellę, który przybywszy tu wczoraj ze swojéj majętności, natychmiast wziął się do dzieła; a chociaż równie jak jego poprzednik, napotkał wiele trudności w roszczeniach septembrystów i naczelników chartystowskiéj oppozycyi, gabinet jednak został przezeń ostatecznie utworzony jak następuje: Xiąże Palmella, Minister spraw wewn. i Prezes gabinetu; Xiąże Terceira, Minister wojny; Margr. Saldanha, Minister spraw zagranicznych; Hr. Tojal, Minister skarbu; P. Souza Azevedo, Minister sprawiedliwości. Miejsce Ministra marynarki, dotąd wakuje. Trudno jest jeszcze przewidzieć kierunek, jaki nowe ministerstwo przybierze. Naczelnik jego Xiąże Palmella, jest jednym z najpierwszych Grandów i najbogatszych właścicieli w Portugalii, i przeto stronnictwo konserwacyjne uważało go zawsze za główną swoję podporę. Że jednak należał do niewielkiéj liczby przyjaciół i wiernych stronników Don Pedra, którzy mu ułatwili wstęp do Portugalii i podzielali los byłego Cesarza; oraz że odtąd był przewódzcą oppozycyi w Izbie Parów; stronnictwo także Septembrzystów, liczy go do rzędu swych członków. Margr. Saldanha, jeden z najzdolniejszych ludzi w Portugalii, równie jak P. Sonza Azevedo, należą do stronnictwa Exaltadów. Xiąże Terceira i Hr. Tojal, zajmowali też same miejsca w uprzednim składzie ministerstwa; atoli w ostatnich czasach, nie chcieli ulegać przewadze, jaką P. Costa-Cabral przez swoje talenta, energią i działalność, umiał sobie w gabinecie pozyskać. Tym sposobem, nowe ministerstwo można nazwać Koalicyjném, to jest złożoném z Septembrystów i Konserwatystów, połączonych jedynie gniewem wspólnéj niechęci ku P. Costa-Cabral, którego gabinet, utworzony w roku 1842 skutkiem uorganizowanego przezeń powstania w Oporto, z równéjże teraz przyczyny obalony został.

Dnia 22 maja.

Panujący Xiąże Sasko-Koburgski, wpłynął z małżonką swoją 12-go b. m. na rzekę Tag. Wysocy podróżni przyjęci zostali z największemi honorami, a na ich mieszkanie przygotowano im w Belem pałac, leżący tuż przy Królewskim zamku. Król Ferdynand udał się na pokład okrętu *Fenix* dla powitania swoich znakomitych krewnych.

Egipt.

Alexandrya, 9 maja.

Wice-Król bawi tu od 5-go i używa wybornego zdrowia.— Jest już rzeczą niewątpliwą, że zwiedzi Stambuł i znaczniejsze stolice Europy; mówią, że wiele osób zaproszonych zostało do towarzyszenia mu w téj podróży.

— Rząd Egipski rozwiązał spółkę tranzytową, i sam na siebie wziął przewożenie towarów, od których taryfę znacznie zniżył.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 11-го Іюня 1846 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мунхинъ*.